

HKSCAN

OSAVUOSIKATSAUS Q1/2019

HKScan-konsernin osavuositarkastus 1.1.–31.3.2019:

Yhtiön tappio pieneni selkeästi - talouden tasapainottaminen käynnistetty

Tammi–maaliskuu 2019 lyhyesti

- Liikevaihto tammi–maaliskuussa oli 401,8 (411,0) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli -14,7 (-18,3) miljoonaa euroa ja liikevoittoprosentti -3,6 (-4,4). Tanskan osalta taseeseen on tehty 4,5 miljoonan euron alaskirjaus arvonalentumistestauksen jälkeen.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli -10,1 (-18,1) miljoonaa euroa. Vastaava liikevoittoprosentti oli -2,5 (-4,4).
- Osakekohtainen tulos oli -0,33 (-0,31) euroa.
- Rahavirta ennen investointeja oli -15,3 (-39,9) miljoonaa euroa ja ennen rahoituskuluja -26,3 (-99,8) miljoonaa euroa.
- Nettovelka oli 364,7 (358,0) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 119,8 (109,1) prosenttia, sisältäen IFRS16:sta johtuvan 14,5 prosenttiyksikön vaikutuksen.
- Siipikarjaliiketoiminnan tulos Suomen markkina-alueella parani merkittävästi ja vaikutti konsernin liikevoiton paranemiseen.

Sulkeissa olevat luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna, ellei toisin mainita. Tämän raportin luvut ovat tilintarkastamattomat.

HKScan on 1.1.2019 alkaen ottanut käyttöön uuden IFRS 16 -standardin takautuvasti. Konsernin ja markkina-alueiden taloudellinen informaatio vuodelta 2018 on oikaistu edellä mainitun mukaisesti sekä vuosineljännesten että koko vuoden osalta. Lisää tietoja vaikutuksista on kerrottu laadintaperiaatteissa.

Arvio vuodelle 2019 (päivitetty 8.5.2019)

Globaalin lihankulutuksen ennustetaan kasvavan tulevina vuosina. HKScanin kotimarkkinoilla kulutuskasvun arvioidaan keskittyvän siipikarjanliha- ja ateriakategorioihin, kun taas muiden kategorioiden kysynnän ennustetaan pysyvän vakaana.

HKScan odottaa tehostamisohjelmiensa sekä muiden korjaavien toimien alkavan tuottaa tulosta vuonna 2019 ja yhtiön liikevoiton odotetaan paranevan selvästi viime vuodesta.

Arvio vuodelle 2019 (Aiempi)

Globaalin lihankulutuksen ennustetaan kasvavan tulevina vuosina. HKScanin kotimarkkinoilla kulutuskasvun arvioidaan keskittyvän siipikarjanliha- ja ateriakategorioihin, kun taas muiden

kategorioiden kysynnän ennustetaan pysyvän vakaana. HKScan odottaa tehostamisohjelmiensa sekä muiden korjaavien toimien alkavan tuottaa tulosta vuonna 2019.

Avainluvut, Q1

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto	401,8	411,0	1 715,4
Liikevoitto	-14,7	-18,3	-48,3
- % liikevaihdosta	-3,6	-4,4	-2,8
Voitto ennen veroja	-17,4	-20,7	-58,5
- % liikevaihdosta	-4,3	-5,0	-3,4
Tilikauden voitto	-16,9	-16,7	-51,3
- % liikevaihdosta	-4,2	-4,1	-3,0
Vertailukelpoinen liikevoitto	-10,1	-18,1	-46,3
- % liikevaihdosta	-2,5	-4,4	-2,7
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja	-12,8	-20,5	-56,5
- % liikevaihdosta	-3,2	-5,0	-3,3
Tulos/osake, euroa	-0,33	-0,31	-1,00
Rahavirta ennen investointeja	-15,3	-39,9	-3,4
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	-26,3	-99,8	-95,4
Rahavirta ennen rahoitusta	-27,9	-101,4	-104,1
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %	-6,1	-7,5	-6,7
Nettovelka	364,7	358,0	335,6
Nettovelkaantumisaste %	119,8	109,1	103,3

HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä:

HKScanin ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoinen tulos oli tappiollinen, mutta koheni selkeästi vertailukaudesta. Tänä raportoidut tulokset eivät ole tyydyttäviä, mutta olemme tunnistanee heikon tuloskehityksen juurisyyt ja jatkamme päättäväisesti työtä tuloskehityksemme korjaamiseksi.

Vuodenvaihteen jälkeen käynnistetyt ja tehostetut kustannussäästö- ja kehittämistoimenpiteet, yhdessä viime vuonna aloitettujen toimien kanssa, alkoivat tuottaa tulosta. Merkittävimmät tulosparannukseen vaikuttaneet tekijät olivat Suomen siipikarjaliiketoiminnan ja siihen liittyvän Rauman tehtaan myönteinen kehitys, onnistuneet tuotannon tehostamistoimenpiteet kaikilla markkina-alueilla sekä määrätietoinen kustannusten karsiminen. Suomen siipikarjaliiketoiminnan kohentunut suorituskyky näkyi sekä rahavirran että liikeluoksen kohe-nemisena. Rauman yksikön käyttökate kääntyi positiiviseksi ensimmäisen neljänneksen aikana.

Sianlihan vienti Suomesta Kiinaan eteni suunnitellusti ja ensimmäisen vientivuoden tavoitteet saavutetaan. Afrikkalaisen sika-ruton aiheuttama sianlihantuotannon voimakas väheneminen Kiinassa on lisännyt sianlihan kysyntää maailmanmarkkinoilla ja vaikuttaa myönteisesti vientimyynnin hintatasoon.

Raportointikauden jälkeen kerroimme muutoksista konsernin johtoryhmän kokoonpanossa. Muutokset tulivat voimaan välittömästi. Johtoryhmää on vahvistettu aiemmin esitettyjen tavoitteiden mukaisesti liha- ja elintarviketoimialaosaamisella.

Uusi johtoryhmä on ottanut vastuun niin lyhyen aikavälin korjaustoimien johtamisesta kuin konsernin strategian ja siihen liittyvien strategisten painopistealueiden uudistamisesta. Strategiatyö jatkuu kevään ja kesän ajan. Uusi johtoryhmä valmistelee yhtiölle kolmevuotista ohjelmaa, jonka tavoitteena on palauttaa yhtiön kannattavuus toimialan johtavien yritysten tasolle. Tulosparannusohjelman sisältö sekä yhtiön päivitetty strategia viestitään viimeistään loppukesän aikana. Aiemmin aloitetut tehostamisohjelmat liitetään uuteen tulosparannusohjelmaan.

Aiemmin kerrotun mukaisesti vahvistamme sekä koko lihan arvoketjun että tuoteportfolion johtamista markkina-alueilla. Tuotekehitystoiminnoissa siirrymme nykyisestä konsernitasolle keskitetystä toimintatavasta maa- ja markkina-aluekohtaiseen vastuumalliin, joka ottaa paremmin ja nopeammin huomioon paikallisten kuluttajien ja kaupan toimijoiden tarpeet. Uskomme muutoksen näkyvän tuotteidemme haluttavuudessa ja myynnin kehityksessä. Muutoksella varmistamme toimintamme asiakas- ja kuluttajälähtöisyyden. Liiketoimintamme perustan vahvistamisessa olennaisimmat painopistealueet ovat edelleen liikevaihdon kasvattaminen sekä tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Tavoitteemme on palauttaa

brändijohtajuutemme valituissa tuotekategorioissa sekä keskittyä kehittämään ja kasvattamaan kyseisiä kategorioita. Vastuullisuustyötä vahvistetaan edelleen keskeisenä osana liiketoimintamme perustaa. Aiempaan keskeisempään rooliin yhtiön vastuullisuustyössä nousee vastaaminen ilmastomuutoksesta käytävään keskusteluun.

Näemme, että HKScanin liiketoiminnan pidemmän aikavälin strategisen kehittämisen kasvusuunnat ovat siipikarja- ja aterialiiketoiminnoissa. Sian- ja naudanlihassa vahvistamme kehitysohjelmamme entisestään ja vastaamme ennakoivasti kuluttajien mahdollisiin vastuullisuuteen liittyviin huoliin. Arvioimme avoimesti myös rooliamme kuluttajan ruokalautasella nykyistä laajemmin ja tarkastelemme liiketoimintaportfoliotamme.

Suunnittelemme myös osakeantia rahoitusasemamme ja pääomarakenteemme vahvistamiseksi. Tällä luodaan vahvaa perustaa yhtiön talouden tasapainottamiseksi ja rakennetaan edellytykset tulevaisuuden kasvulle.

Talouden tasapainottamisen kautta teemme HKScanista kiinnostavaa ja omistajiaan palkitsevaa, toimialansa johtavien toimijoiden joukkoon kuuluvaa yhtiötä.

Konsernin liikevaihto ja tulos

Tammi–maaliskuu

Konsernin ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli 401,8 (411,0) miljoonaa euroa. Siipikarjanlihan myynti Suomessa jatkoi elpymistään Rauman siipikarjajyksikön parantuneen toimituskyvyn ja tehokkuuden ansiosta. Ruotsissa liikevaihto pysyi lähes vertailukauden tasolla paikallisvaluutassa laskettuna mutta heikkeni euroissa laskettuna. Tänä vuonna pääsiämyynti ei ajoittunut ensimmäiseen neljännekseen, mikä näkyi erityisesti Ruotsissa ja Suomessa.

Tanskan liikevaihto laski hieman heikentyneen vähittäismyynnin vuoksi, mutta sitä tasoitti osittain viennin ja teollisuusmyynnin kasvu. Baltian markkina-alueella liikevaihto parani hieman kotimaisen vähittäismyynnin kasvun jatkumisen ja paremman myynnin rakenteen ansiosta.

Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto oli -10,1 (-18,1) miljoonaa euroa. Parannus johtui pääasiassa Suomen siipikarjaliiketoiminnan elpymisestä, tuotantotehokkuuden kohenemisesta kaikilla kotimarkkinoilla sekä konserninlaajuisista tehostamistoimista niin henkilöstö- kuin hallintokuluissa.

Kielteisestä valuuttavaikutuksesta huolimatta vertailukelpoinen liikevoitto parani Ruotsissa vertailukaudesta parempien myyntikatteiden, tuotantotehokkuuden parantamisen sekä alhaisempien hallintokustannusten ansiosta.

Suomessa liikevoitto parani, kun siipikarjaliiketoiminnan suoritus vahvistui selkeästi ensimmäisen neljänneksen aikana ja käyttökate oli positiivinen. Tämän lisäksi tuotantotehokkuuden parantaminen, myyntihintojen nostaminen ja tiukka kulukuri tukivat Suomen markkina-alueen kannattavuuden kohe-
nemista.

Tanskassa vertailukelpoinen liikevoitto jäi viime vuodesta tuotantotehokkuuden myönteisestä kehityksestä huolimatta. Liikevoiton laskuun vaikuttivat muutokset asiakasrakenteessa ja myynnin rakenteessa sekä kasvaneet raaka-ainekustannukset. Muutokset asiakasrakenteessa vaikuttivat suoritukseen erityisesti ensimmäisen neljänneksen aikana. Tilanne paranee toukokuusta alkaen. Heikon alkuvuoden jälkeen Tanskan taseeseen tehtiin 4,5 miljoonan euron alaskirjaus arvonalentumistestauksen tulemana.

Baltiassa vertailukelpoinen liikevoitto parani hieman edellisvuodesta ja ylsi lähes vertailukauden tasolle. Liikevoittoon vaikuttivat myönteisesti biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos sekä alhaisemmat hallintokulut, jotka yhdessä tasapainottivat kasvaneita eläinraaka-ainekustannuksia ja Euroopan alhaisia lihan markkinahintoja.

HKScanin sianlihan vienti Suomesta Kiinaan käynnistyi viime vuoden huhtikuussa. Myynti ja siihen liittyvä toiminta jatkuvat tavoitetasojen mukaisina ja luovat edelleen uusia ansaintamahdollisuuksia koko arvoketjussa.

Helmikuussa 2019 HKScan ilmoitti aiikeistaan parantaa kustannustehokkuuttaan ja arvioida Kategoriat & konseptit -toimintonsa toimintatapoja. Tähän liittyen käynnistettiin toimihenkilöitä ja johtoa kaikissa HKScanin toimintamaissa koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen seurauksena HKScanin työntekijämäärä vähenee 183 henkilöllä. Toimilla saavutetaan 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Säästöjen odotetaan toteutuvan vaiheittain vuoden 2019 neljänneistä neljänneksestä alkaen ja saavuttavan täyden vaikutuksensa vuoden 2020 alussa.

Markkina-alue Ruotsi

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto	154,3	164,0	682,1
Liikevoitto	-1,0	-1,5	8,9
- Liikevoitto-%	-0,6	-0,9	1,3
Vertailukelpoinen liikevoitto	-1,0	-1,3	9,3
- Liikevoitto-%	-0,6	-0,8	1,4

Ruotsissa liikevaihto oli 154,3 (164,0) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto -1,0 (-1,3) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuodesta pääasiassa Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi. Paikallisessa valuutassa mitattuna liikevaihto oli lähes edellisvuoden tasolla huolimatta siitä, että pääasiämyynti ei tänä vuonna ajoittunut ensimmäiseen neljännekseen. Lihavalmisteissa ja aterioissa myynti kehittyi myönteisesti, kun taas punaisen lihan myynti heikkeni.

Heikentyneestä paikallisesta valuutasta huolimatta vertailukelpoinen liikevoitto parani vertailukaudesta parempien myyntimarginaalien sekä parantuneen tuotantotehokkuuden ja alhaisempien hallintokulujen ansiosta.

Eläinraaka-aineiden hinnat siassa ja naudassa olivat edellisvuotta alhaisemmalla tasolla matalien maailmanmarkkinahintojen ja ylitarjonnan vuoksi.

Varastotasot pysyivät edellisvuoden tasolla.

Markkina-alue Suomi

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto	173,8	174,2	721,9
Liikevoitto	-3,0	-10,3	-36,1
- Liikevoitto-%	-1,7	-5,9	-5,0
Vertailukelpoinen liikevoitto	-3,0	-10,3	-35,6
- Liikevoitto-%	-1,7	-5,9	-4,9

Suomessa liikevaihto oli 173,8 (174,2) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto -3,0 (-10,3) miljoonaa euroa. Liikevaihto heikkeni edellisvuodesta pääsiäismyynnin vaikutuksen vuoksi, joka viime vuonna vahvisti ensimmäisen neljänneksen liikevaihtoa.

Siipikarjaliiketoiminta jatkoi elpymistään parantuneen toimintakyvyn ja tehokkuuden ansiosta. Aterioiden myynti kehittyi myönteisesti. Muissa kategorioissa myynti laski edellisvuodesta pääasiassa punaisen lihan alhaisemman myynnin

vuoksi. HKScanin vienti Suomesta Kiinaan jatkui tavoitetasolla. Liikevoitto koheni siipikarjaliiketoiminnan hyvän kehityksen, parantuneen tuotantotehokkuuden ja tiukan kulukurin ansiosta. Myös myyntikatteet paranivat raportointikaudella. Siipikarjaliiketoiminnan tulos parani selvästi ja käyttökate oli positiivinen.

Varastotasot nousivat hieman neljänneksen aikana. Tehostettu lihataseen johtaminen ja aktiiviset toimenpiteet varastojen tasapainottamiseksi ovat käynnissä.

Markkina-alue Tanska

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto	35,4	36,0	149,3
Liikevoitto	-7,1	-0,8	-5,8
- Liikevoitto-%	-20,1	-2,3	-3,9
Vertailukelpoinen liikevoitto	-2,6	-0,8	-5,8
- Liikevoitto-%	-7,4	-2,3	-3,9

Tanskassa liikevaihto oli 35,4 (36,0) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto -2,6 (-0,8) miljoonaa euroa.

Liikevaihdon lasku johtui heikentyneestä vähittäismyynnistä, jota osaltaan kompensoivat viennin ja teollisuusmyynnin kasvu.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski edellisvuodesta huolimatta tuotantotehokkuuden myönteisestä kehityksestä, joka jatkui ensimmäisellä neljänneksellä. Muutokset asiakasrakenteessa ja myynnin rakenteessa sekä kasvaneet raaka-ainekustannukset laskivat liikevoittoa. Varastotasot nousivat hieman neljänneksen aikana.

Vaativattoman tuloskehityksen vuoksi Tanskan osalta taseeseen on tehty 4,5 miljoonan euron alaskirjaus. Alaskirjauksella ei ollut rahavirtavaikutusta.

Yhtiö arvioi huolella kuluvan kevään ja kesän aikana ja osana strategiaprosessiaan Tanskan liiketoiminnan vaatimat kehittämistarpeet sekä sen roolin osana liiketoimintaportfoliota.

Markkina-alue Baltia

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto	38,3	36,8	162,1
Liikevoitto	-0,7	-1,0	-0,7
- Liikevoitto-%	-1,9	-2,6	-0,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	-0,7	-1,0	-0,7
- Liikevoitto-%	-1,7	-2,6	-0,4

Baltiassa liikevaihto oli 38,3 (36,8) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liikevoitto -0,7 (-1,0) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat kotimaisen vähittäismyynnin jatkunut kasvu sekä tuotemyynnin parempi rakenne.

Vertailukelpoinen liikevoitto parani hieman edellisvuodesta ja oli lähes vertailukauden tasolla. Liikevaihtoon vaikuttivat myönteisesti hallintokulujen lasku, joka yhdessä biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutoksen kanssa (0,7 (-0,1) miljoonaa

euroa) tasapainottivat kasvaneita eläinraaka-ainekustannuksia ja Euroopan alhaisia lihan markkinahintoja.

Lihavalmisteiden brändimyynti kehittyi myönteisesti. Myös siipikarjanlihatuotteiden kysyntä kasvoi. Sianlihemarkkina oli edelleen heikko, mikä heijastui myös myyntihintoihin. Sianlihan hinnat lähtivät kuitenkin nousuun neljänneksen loppua kohden. Varastotasot nousivat edellisvuodesta.

Strategian uudistaminen ja toimeenpano

HKScanin nykyisessä strategiassa From Farm to Fork -ajattelu tarjoaa yhä toimivia kokonaisuuksia HKScanin tulevaisuudelle. Se painottaa yhtiön asemaa vastuullisena, kestävä kehitystä edistävänä ja koko pitkää arvoketjua johtavana ruokayhtiönä. Kun tarkastellaan HKScanin tuloskehitystä, on selvää, että aiemman strategian toteutuksella ei ole päästy yhtiön kannattavuuden parannustavoitteisiin. Näistä syistä johtuen olemme viime kuukausien aikana tehneet työtä tunnistaaksemme epäonnistumisen juurisyyt. Yhtiö tarvitsee päättäväisiä toimia talouden tasapainottamiseksi ja kasvun edellytysten rakentamiseksi. Tavoitteena on kannattavuuden palauttaminen toimialan johtavien yritysten tasolle.

Ensimmäiset korjaavat toimenpiteet liittyvät organisaatioon. Matriisiorganisaatio on hajauttanut vastuita, mukaan lukien tulosvastuuta ja luonut päätöksentekoon hitautta. Yhtiö vahvistaa nyt organisaatiossaan markkina-aluekohtaista tulosvastuuta ja -johtamista. Samalla se hyödyntää kuitenkin tunnistamansa konsernitason synergiaedut. Konsernihallintoa supistetaan ja organisaatiota madalletaan, millä tavoitellaan joustavuutta ja nopeutta päätöksentekoon. Organisaation lihatoimialaosaaamista vahvistetaan.

Helmikuussa 2019 HKScan ilmoitti aikeistaan parantaa kustannustehokkuuttaan ja lisäksi arvioida Kategoriat & Konseptit-toimintonsa toimintamallia. Tähän liittyen HKScanin kaikissa toimintamaissa käynnistettiin toimihenkilöitä ja johtoa koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen seurauksena HKScanin työntekijämäärä vähenee 183 henkilöllä. Toimilla saavutetaan 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Säästöjen odotetaan toteutuvan vaiheittain vuoden 2019 neljänneistä neljänneksestä alkaen ja saavuttavan täyden vaikutuksensa vuoden 2020 alussa.

Toinen tarkasteltava alue liittyy lihan koko arvoketjun johtamiseen. Yhtiö painottaa lihan koko arvoketjun markkina-aluekohtaista määrätietoista johtamista. Lihataseen johtaminen, tuoteportfolion kehittäminen ja johtaminen koko lihatase huomioiden on toiminnan keskiössä. Kuluttaja- ja markkina-lähtöinen innovaatiotyö pysyy jatkossakin yhtenä yhtiön strategisesti merkittävimmistä osaamisalueista, mutta sen painopiste on jatkossa aiempaa paikallisempi. Näin varmistamme toimintamme asiakas- ja kuluttajalähtöisyyden. Brändijohtajuus valituissa tuotekategorioissa ja asiakasyhteistyö ovat jatkossakin toimintamme kovaa ydintä.

HKScan arvioi parhaillaan voimassa olevaa strategiaansa ja määrittää uudelleen konsernin strategiset painopistealueet. Strategiatyö jatkuu kevään ja kesän ajan. Yhtiö määrittää uudelleen pitkän aikavälin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa ja varmistaa samalla, että lyhyen aikavälin korjaustoimet toteutetaan.

HKScan kommentoi meneillään olevaa strategiatyötä katkauskauden jälkeen, huhtikuussa 2019. Yhtiö tarkastelee avoimesti rooliaan ja osuuttaan kuluttajan ruokalautasella nykyistä laajemmin. Siipikarjanliha- ja aterialiiketoiminnat nähdään HKScanin liiketoiminnan strategisen kehittämisen kasvusuuntina. Siipikarjanlihakategorian ollessa tärkeä kasvualue Rauman yksiköllä on merkittävä rooli HKScanin tulevaisuuden rakentamisessa. Viimeisen neljänneksen aikana siipikarjaliiketoiminnan tulos parani huomattavasti, ja käyttökate oli positiivinen. Tuotantotehokkuuden tavoitetasoon on kuitenkin yhä matkaa. Myös yhtiön Viron siipikarjaliiketoiminnalla on keskeinen rooli kasvavassa siipikarjanlihakategoriassa.

Ateriat ovat toinen yhtiön kasvun ajureista. HKScan on investoinut konsernin ateriatuotantokapasiteettiin Viron Rakveressa vahvistaakseen asemaansa kasvavassa aterialiiketoiminnassa. Investointihanke on edennyt suunnitellusti ja yksikön uudelleenrakennetut osat otetaan käyttöön kesäkuussa 2019.

Sian- ja naudanlihassa yhtiö kehittää määrätietoisesti teollista kustannustehokkuuttaan samalla kun tavoitteena on kotimaisen lihan vastuullisuustyön vahvempi kaupallistaminen sekä konsernin sisäisen yhteistyön parantaminen Suomessa sen osakkuusyhtiöiden Tammisen ja Kivikylän kanssa.

Ruotsissa yhtiön Kristianstadin yksikköä modernisoitiin, ja uudistettu tuotantolinjasto otettiin käyttöön maaliskuussa 2019. Baltian ja Ruotsin edellä mainitut investoinnit parantavat HKScanin ympäristötehokkuutta, vähentävät energian- ja vedenkulutusta sekä niihin liittyviä kustannuksia.

HKScanin sianlihan vienti Suomen Forssan yksiköstä Kiinaan on edennyt suunnitellusti. Ensimmäisen vientivuoden tavoitteet saavutetaan. HKScanin tavoite on viedä noin kolme miljoonaa kiloa sianlihaa Kiinaan ensimmäisen vuoden aikana ja kolminkertaistaa määrä vuoteen 2020 mennessä.

Kasvusuuntien määrittelyn lisäksi HKScan näkee keskeisten strategisten arviointien liittyvän yhtiön rakenteeseen, minkä yhteydessä yhtiö tarkastelee myös eri markkina-alueiden asemoitumista osana konsernin liiketoimintaa.

Yhtiön uudistettu johtoryhmä valmistelee yhtiölle konserninlaajuista kolmivuotisohjelmaa, jonka tavoitteena on palauttaa yhtiön kannattavuus toimialan johtavien yritysten tasolle. Tulosparannusohjelman sisältö sekä yhtiön päivitetty strategia viestitään viimeistään loppukesän aikana. Aiemmin aloitetut tehostamisohjelmat liitetään uuteen koko konsernin kattavaan tulosparannusohjelmaan.

HKScan on yhdessä tuottajayhteisönsä kanssa käynnistänyt useita strategisia hankkeita, joiden tavoitteena on varmistaa vastuullisesti tuotetun, kotimaisen ja korkealaatuisen lihan saatavuus. HKScan käynnisti ensimmäisellä neljänneksellä

Suomessa nuorille tuottajille suunnatun koulutusohjelman. HKScan haluaa turvata vastuullisen pohjoismaisen alkutuotannon kilpailukyyn pitkällä aikavälillä sekä tukea maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoksia.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Konsernin korolliset velat olivat maaliskuun lopussa 370,6 (365,4) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16:n mukaisen leasingvelan 44,7 (45,6) miljoonaa euroa. Nettovelka oli 364,7 (358,0) miljoonaa euroa ja se nousi 6,7 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja 29,0 miljoonaa euroa vuodenvaihteesta. Nettovelkaantumisaste oli 119,8 (109,1) prosenttia. IFRS 16:n mukaisen leasingvelan vaikutus nettovelkaantumisasteeseen oli noin 14,5 prosenttiyksikköä. Rahavirta ennen investointeja oli -15,3 (-39,9) miljoonaa euroa.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Sitovien valmiusluottojen määrä 31.3.2019 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa ja ne olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 37,0 (27,0) miljoonaa euroa.

Ensimmäisen neljänneksen nettorahoituskulut olivat -2,8 (-2,9) miljoonaa euroa.

Tutkimus ja kehitys

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminta tähtää asiakkaille ja kuluttajille suunnatun tarjooman kehittämiseen hyödyntämällä yhtiön asiantuntemusta ja näkemystä kuluttajien tarpeista,

osaamista ja resursseja, sekä investoimalla innovaatioihin ja uusiin konsepteihin yhtiön kaikilla markkina-alueilla.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on olennainen osa yhtiön päivittäistä toimintaa. HKScanin vastuullisuustyö keskittyy neljään painopisteeeseen, joita ovat: taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä ympäristövastuu. Yhtiön alkutuotannosta vastaavien henkilöiden tiivis yhteistyö sopimustuottajien kanssa tarjoaa paljon mahdollisuuksia koko ruokaketjun vastuullisuuden kehittämiseen. Aiempaa keskeisempään rooliin yhtiön vastuullisuustyössä nousee osallistuminen ilmastonmuutoksesta käytävään keskusteluun.

HKScan määritteli konsernitason ympäristötavoitteensa vuoteen 2030 saakka. Yhtiö pyrkii vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 90 prosentilla (verrattuna vuoden 2014 tasoon), vähentämään energiankulutustaan 20 prosentilla

(verrattuna vuoden 2016 tasoon) ja vähentämään vedenkulutustaan 25 prosentilla (verrattuna vuoden 2018 tasoon). Tavoitteet ovat linjassa Pariisin sopimuksessa määritettyjen kansainvälisten ja kansallisten tavoitteiden sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa.

Materiaalitehokkuus ja kierrätys ovat myös olennainen osa HKScanin ympäristötyötä. Yhtiön pakkaustoiminnan yksi tärkeistä virstanpylväistä on kierrätykseen sopimattoman mustan pakkausmateriaalin korvaaminen muilla vaihtoehdoilla vuoden 2019 loppuun mennessä Ruotsissa ja Suomessa.

HKScanin yritys vastuuta on kuvattu kattavammin yhtiön kotisivuilla sekä konsernin vuoden 2018 vuosikertomuksessa.

Henkilöstö

Maaliskuun 2019 lopussa HKScanin palveluksessa oli yhteensä 6 791 (7 018) henkilöä. Keskimäärin henkilöstöä oli ensimmäisellä neljänneksellä 6 756 (6 943), joista 29,0 (29,1) prosenttia oli Ruotsissa, 39,3 (40,2) prosenttia Suomessa, 8,8 (8,9) prosenttia Tanskassa ja 22,9 (21,8) prosenttia Baltian maissa.

Palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat tammi–maaliskuussa yhteensä 77,6 (77,9) miljoonaa euroa.

Helmikuussa HKScan ilmoitti aikeistaan parantaa kustannustehokkuuttaan ja arvioida Kategoriat & konseptit -toimintonsa toimintatapoja. Yhtiössä käynnistettiin kaikkia toimintoja jokaisella markkina-alueella koskevat yhteistoimintaneuvottelut jokaisen maan lainsäädäntöä noudattaen. Neuvottelut koskivat

kaikkia alempia ja ylempiä toimihenkilöitä ja johtoa kaikissa HKScanin toimintamaissa. Suunniteltujen toimien tavoitteena on 10 miljoonan euron vuotuinen säästö, jonka odotetaan toteutuvan vuoden 2019 neljänneistä neljänneksestä alkaen ja saavuttavan täyden vaikutuksensa vuoden 2020 alussa.

Katsauskauden jälkeen 2. huhtikuuta HKScan ilmoitti, että sekä yhtiön maakohtaiset neuvottelut Suomessa että Kategoriat & konseptit -organisaation integraatiota koskevat neuvottelut oli saatu päätökseen. Neuvottelujen seurauksena HKScanin työntekijämäärä Suomessa vähenee 74 henkilöllä. Katsauskauden jälkeen 6. toukokuuta HKScan kertoi neuvottelujen päättyneen yhtiön kaikissa toimintamaissa ja että konserninlaajuinen henkilöstövähennys on yhteensä 183 työntekijää.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Maaliskuun 2019 lopussa HKScan Oyj:n n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 66 820 528 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 55 026 522 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 49 626 522 kpl (90,19 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 (9,81 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek. för:in (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuuskunnan ja Lantmännen ek. för:in osakkeiden ja osuuksien määrät pysyivät ennallaan.

Maaliskuun 2019 lopussa yhtiöllä oli hallussaan 992 348 (1 008 849) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 1,8 prosenttia ja äänimäärästä 0,6 prosenttia.

HKScanin osakkeiden laskennallinen arvo vuoden 2019 maaliskuun lopussa oli 95,5 (168,1) miljoonaa euroa. Se jakaantui niin, että A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 86,0 (152,4) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen arvo oli vastaavasti 9,5 (16,6) miljoonaa euroa.

Tammi–maaliskuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 3 832 307 (3 038 946) ja osakekauppojen arvo oli 6 750 987 (9 332 044). Katsauskauden ylin noteeraus oli 2,00 (3,23) euroa ja alin 1,48 (2,94) euroa. Keskikurssi oli 1,76 (3,07) euroa. Maaliskuun 2019 päätöskurssi oli 1,77 (3,07) euroa.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan ilmoitti 7.2.2018, että HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja valituille avainhenkilöille vuosiksi 2018–2020. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä.

Ensimmäinen ohjelma (PSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021, jos hallituksen asettamat suoritustavoitteet saavutetaan. Mahdolliset osakepalkkiot maksetaan HKScanin listattuina A-sarjan osakkeina. PSP 2018–2020 -ohjelman käynnistyessä noin 30 henkilöä oli oikeutettu osallistumaan ohjelmaan.

Päärakennetta täydentävä ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista osakepalkkio-ohjelmista. Kukin ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitujaksosta, jonka jälkeen ohjelman puitteissa luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille HKScanin A-sarjan osakkeina. Ensimmäinen ohjelma (RSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021. RSP 2018–2020 -ohjelman käynnistyessä ohjelmaan oli oikeutettu osallistumaan 11 ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä.

Katsauskauden jälkeen 8.5.2019 HKScan tiedotti, että HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi uusien jaksojen alkamisen yhtiön avainhenkilöille tarkoitetussa osakepohjaisessa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmässä. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP). Hallitus hyväksyi uuden ansaintajakson, PSP 2019–2021, alkamisen suoriteperusteisessa osakepalkkiojärjestelmässä, johon ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Edellytyksenä osakepalkkioiden maksamiselle ohjelman perusteella on hallituksen asettamien suoritustavoitteiden saavuttaminen. Mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023.

Hallitus hyväksyi myös uuden ohjelmajakson, RSP 2019–2021, alkamisen ehdollisessa osakepalkkiojärjestelmässä. Sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023. Edellytyksenä palkkioiden maksamiselle RSP 2019–2021-ohjelman perusteella on hallituksen asettaman konsernitason taloudellisen mittarin täyttyminen. RSP 2019–2021-ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan PSP 2019–2021-ohjelman osallistujat.

Hallituksen valtuutukset

Vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle 11.4.2019 antamat uudet valtuutukset on kerrottu kohdassa "Varsinainen yhtiökokous 2019".

Muutoksia ylimmässä johdossa

30.1.2019 HKScan ilmoitti, että Tero Hemmilä ottaa vastaan yhtiön toimitusjohtajan tehtävät 4.2.2019.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

HKScan-konsernin liiketoiminnan merkittävät epävarmuustekijät liittyvät myynti- ja raaka-ainehintoihin sekä globaalien ja paikallisten lihataseiden hallintaan. Korkeammat alkutuotannon kustannukset luovat painetta raaka-aineiden hintojen nousulle.

Riskit arvonalentumiskirjauksille tai rahoitussopimusten kovenanttiehtojen rikkoutumiselle kasvavat ja vaikuttavat yhtiön taloudelliseen asemaan, jos konsernin taloudellinen suorituskyky ei parane ja tase vahvistu. Kovenanttiehtojen rikkoutuminen voisi johtaa merkittävien lainaerien erääntymiseen.

Rauman tuotantotehokkuuden kehittämiseen liittyvät mahdolliset viivästymiset voivat vaikuttaa konsernin lyhyen aikavälin taloudelliseen suorituskykyyn.

Muihin riskeihin lukeutuvat erilaiset odottamattomat vero- tai muiden viranomaisten sekä painostusryhmien toimenpiteet, jotka voivat rajoittaa liiketoimintaa, aiheuttaa kulutuskysynnän heilahtelua sekä huomattavia korotuksia veroihin tai muihin maksuihin. Myös ilmastonmuutokseen ja lihankulutukseen liittyvä keskustelu voi osaltaan vaikuttaa kulutuskysyntään.

Lisäksi HKScan on osallisena joissakin käynnissä olevissa oikeusprosesseissa kotimarkkina-alueillaan. Myös mahdollinen konsernin toimintatapaohjeen (Code of Conduct) ja hyvien liiketoimintaperiaatteiden vastainen toiminta voi muodostaa riskejä.

Elintarviketeollisuuden raaka-ainehuollossa eläintautien, kuten afrikkalaisen sikaruton, mahdollisuutta tai mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta yleisiin kulutusnäkyymiin ei voida täysin sulkea pois.

HKScanin riskeistä kerrotaan tarkemmin vuoden 2018 vuosikertomuksen riskienhallintaosiossa. Tietoja täydentävät HKScanin vuoden 2018 selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista sekä vuoden 2018 vuosikertomus, jotka on julkaistu maaliskuussa 2019.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

3.4.2019 HKScan ilmoitti, että konserni uudistaa johtoryhmänsä kokoonpanoa. Muutokset ovat voimassa 3.4.2019 alkaen.

HKScan Oyj:n johtoryhmän muodostavat jatkossa seuraavat positiot ja henkilöt: Markkina-alue Suomesta vastaava johtaja (EVP): Jari Leija, Markkina-alue Ruotsista vastaava johtaja (EVP): Sofia Hyléen Toresson, Markkina-alue Baltiasta vastaava johtaja (EVP): Anne Mere, Markkina-alue Tanskasta ja vientiliiketoiminnasta vastaava johtaja (EVP): Jukka Nikkinen, Lihataseesta ja tilaustoimitusketjusta vastaava johtaja (EVP): Esa Mäki, Teollisista toiminnoista, teknologiasta ja hankinnasta vastaava johtaja (COO): Mika Koskinen, Talousjohtaja (CFO): Jyrki Paappa ja Hallintojohtaja (HR ja lakiasiat) (EVP): Markku Suvanto.

Katsauskauden jälkeen 2. huhtikuuta HKScan tiedotti kaikkia toimihenkilöitä ja johtoa koskeneiden yhteistoimintaneuvottelujen statuksesta. Toukokuun 6. päivä yhtiö kertoi neuvottelujen päättyneen kaikissa toimintamaissa ja että konserninlaajuinen henkilöstövähennys on yhteensä 183. Toimilla saavutetaan 10 miljoonan euron vuotuiset säästöt, jotka toteutuvat vaiheittain vuoden 2019 neljännestä neljänneksestä alkaen ja saavuttavat täyden vaikutuksensa vuoden 2020 alussa.

Katsauskauden jälkeen 8.5.2019 HKScan tiedotti suunnittelewansa osakeantia yhtiön pääomarakenteen vahvistamiseksi. Suunniteltu järjestely vahvistaisi yhtiön rahoitusasemaa merkittävästi. Yhtiö on saanut institutionaalisilta sijoittajilta yhteensä 54,8 miljoonan euron sitoumukset merkitä uusia A-sarjan osakkeita institutionaalisille sijoittajille suunnatussa osakeannissa. Yhtiön hallitus on kutsunut koolle ylimääräisen yhtiökokouksen pidettäväksi 29.5.2019 päättämään hallituksen valtuuttamisesta toteuttaa rahoitusjärjestely.

Katsauskauden jälkeen 8.5.2019 HKScan julkisti kutsun ylimääräiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään 29.5.2019 klo 10.00 alkaen Mauno-kokouskeskuksessa, osoitteessa BioCity, Tykistökatu 6, Turku. Yhtiökokouksen asialistalla olevat hallituksen ehdotukset ja kokouskutsu ovat saatavilla HKScan Oyj:n verkkosivuilla osoitteessa www.hkscan.com.

Katsauskauden jälkeen 8.5.2019 HKScan tiedotti, että HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi uusien jakojen alkamisen yhtiön avainhenkilöille tarkoitettussa osakepohjaisessa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmässä. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP).

Ylimääräinen yhtiökokous

7.1.2019 HKScan ilmoitti ylimääräisestä yhtiökokouksesta, joka pidettiin keskiviikkona 30.1.2019 Turussa.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen varsinaisten jäsenten lukumääräksi viisi (5) ja varajäsenten lukumääräksi kaksi (2).

Jari Mäkilä, Harri Suutari ja Terhi Tuomi valittiin hallitukseen uusina jäseninä Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka. Lisäksi Ilkka Uusitalo valittiin hallituksen varajäseneksi Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka.

Reijo Kiskola ja Per Olof Nyman jatkavat hallituksen jäseninä ja Carl-Peter Thorwid varajäsenenä Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 päättymiseen saakka.

Katsauskauden jälkeen 8.5.2019 HKScan julkisti kutsun ylimääräiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään 29.5.2019, klo 10.00 alkaen Mauno-kokouskeskuksessa, osoitteessa BioCity, Tykistökatu 6, Turku. Yhtiökokouksen asialistalla olevat hallituksen ehdotukset ja kokouskutsu ovat saatavilla HKScan Oyj:n verkkosivuilla osoitteessa www.hkscan.com.

Varsinainen yhtiökokous 2019

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 11.4.2019 Turussa. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2018 ei makseta osinkoa.

Yhtiökokous päätti myös hallituksen jäsenten, varajäsenten ja valiokuntien puheenjohtajien vuosipalkkioista. Hallituksen nykyiset jäsenet Reijo Kiskola, Jari Mäkilä, Per Olof Nyman, Harri Suutari ja Terhi Tuomi valittiin uudelleen, ja uudeksi jäseneksi valittiin Anne Leskelä varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen saakka. Lisäksi hallituksen varajäseneksi valittiin uudelleen Carl-Peter Thorwid ja Ilkka Uusitalo varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen saakka.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi uudelleen Reijo Kiskolan ja varapuheenjohtajaksi uudelleen Jari Mäkilän.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Erkki Talvinko seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutukset päättää osakeantamista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeutavien erityisten oikeuksien antamisesta sekä yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2020 asti ja ne kumoavat vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamat valtuutukset.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkaistettu pörssitiedotteella 11.4.2019 ja ne ovat myös luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Seuraava taloudellinen katsaus

HKScan-konsernin puolivuotiskatsaus 2019 julkaistaan torstaina 18.7.2019. Osavuositiedot tammi-syyskuulta julkaistaan 6.11.2019.

Lehdistötilaisuus analyytikoille ja medialle

HKScan Oyj:n ensimmäisen neljänneksen tulokseen liittyvä tiedotustilaisuus analyytikoille, institutionaalisille sijoittajille ja median edustajille järjestetään hotelli Havenin auditoriossa (osoite: Eteläranta 16, Helsinki) 8.5.2019 klo 10-11.

Englanninkielisiä puhelinkonferensseja järjestetään erikseen sovittavina aikoina. Ajankohdan sopimiseksi pyydetään asiasta kiinnostuneita ottamaan yhteyttä HKScanin viestintään, communications@hkscan.com (puh. 010 570 5700).

Osavuosikatsauksen esittelevät HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä sekä talousjohtaja Jyrki Paappa. Tilaisuus on suomenkielinen.

Arvio vuodelle 2019 (Päivitetty 8.5.2019)

Globaalin lihankulutuksen ennustetaan kasvavan tulevina vuosina. HKScanin kotimarkkinoilla kulutuskasvun arvioidaan keskittyvän siipikarjanliha- ja ateriakategorioihin, kun taas muiden kategorioiden kysynnän ennustetaan pysyvän vakaana.

HKScan odottaa tehostamisohjelmiansa sekä muiden korjaavien toimien alkavan tuottaa tulosta vuonna 2019 ja yhtiön liikevoiton odotetaan paranevan selvästi viime vuodesta.

Arvio vuodelle 2019 (Aiempi)

Globaalin lihankulutuksen ennustetaan kasvavan tulevina vuosina. HKScanin kotimarkkinoilla kulutuskasvun arvioidaan keskittyvän siipikarjanliha- ja ateriakategorioihin, kun taas muiden

kategorioiden kysynnän ennustetaan pysyvän vakaana. HKScan odottaa tehostamisohjelmiansa sekä muiden korjaavien toimien alkavan tuottaa tulosta vuonna 2019.

Vantaa, 8.5.2019

HKScan Oyj

Hallitus

Lisätietoja: HKScanin Media Service Desk 010 570 5700 tai sähköpostitse: communications@hkscan.com

HKScan on pohjoismainen liha- ja ruokayhtiö. Lähes 7 200 ammattilaistamme palvelevat maailman vaativimpia kuluttajia ja varmistavat laadun koko tuotantoketjussamme - tilalta haarukkaan. HKScan valmistaa, markkinoi ja myy korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa sekä lihavalmisteita ja aterioita vahvoilla tuotemerkeillä, kuten HK®, Scan®, Rakvere®, Kariniemen®, Rose®, Pärsons® ja Tallegg®. Asiakkaitamme ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Kotimarkkinamme kattavat Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Baltian. Viemme tuotteita lähes 50 maahan. Vuonna 2018 HKScanin liikevaihto oli 1,7 miljardia euroa. Yhtiö on Euroopan johtavia liha- ja ruokayhtiöitä.

JAKELU: Nasdaq Helsinki • Keskeiset tiedotusvälineet • www.hkscan.com

Konsernin osavuositiedot 1.1.-31.3.2019

Konsernin tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	Viite	1-3/2019	1-3/2018	2018
Liikevaihto		401,8	411,0	1 715,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut	1	-393,5	-402,0	-1 659,5
Bruttokate		8,3	9,0	55,9
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1	2,5	1,7	6,9
Myynnin ja markkinoinnin kulut	1	-9,7	-10,6	-43,6
Hallinnon kulut	1	-15,8	-18,3	-67,5
Liikevoitto		-14,7	-18,3	-48,3
Rahoitustuotot		0,4	0,5	2,0
Rahoituskulut		-3,2	-3,3	-13,3
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		0,1	0,4	1,1
Voitto/tappio ennen veroja		-17,4	-20,7	-58,5
Tuloverot		0,5	4,0	7,2
Tilikauden voitto/tappio		-16,9	-16,7	-51,3
Määräysvallattomille omistajille		-0,1	-0,1	-1,7
Tilikauden voitto/tappio		-17,0	-16,9	-53,0
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:				
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,33	-0,31	-1,00
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,33	-0,31	-1,00

Konsernin laaja tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Tilikauden voitto / tappio	-16,9	-16,7	-51,3
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):			
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-1,3	-4,1	-4,0
Rahavirran suojaus	-2,5	1,0	4,2
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	0,0	0,0	-6,9
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT YHTEENSÄ	-3,8	-3,1	-6,7
KAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	-20,6	-19,8	-58,0
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-20,8	-19,9	-59,7
Määräysvallattomille omistajille	0,1	0,1	1,7
Yhteensä	-20,6	-19,8	-58,0

Konsernin tase

(miljoonaa euroa)	Viite	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
VARAT				
Aineettomat hyödykkeet	2	135,7	133,9	137,5
Aineelliset hyödykkeet	3, 4	468,6	493,9	478,5
Osuudet osakkuusyrityksissä		33,0	34,7	33,0
Laskennallinen verosaaminen		43,8	37,2	43,3
Muut pitkäaikaiset varat		3,3	2,7	2,5
PITKÄAIKAISET VARAT		684,4	702,4	694,8
Vaihto-omaisuus	5	139,7	123,0	121,4
Lyhytaikaiset saamiset		137,3	130,1	130,9
Rahat ja pankkisaamiset		5,9	7,2	29,4
LYHYTAIKAISET VARAT		282,9	260,3	281,7
VARAT		967,3	962,7	976,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA	6	304,3	328,1	325,0
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		273,4	319,8	278,3
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		62,5	54,7	63,3
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		335,8	374,5	341,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		97,2	45,6	86,9
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		229,9	214,5	223,0
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		327,2	260,1	309,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT		967,3	962,7	976,5

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2019	66,8	72,9	5,1	143,5	40,0	10,3	-11,9	0,0	-17,2	309,5	15,4	325,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-17,0	-17,0	0,1	-16,9
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-1,3	-	-	-1,3	-	-1,3
Rahavirran suojaus	-	-	-2,5	-	-	-	-	-	-	-2,5	-	-2,5
Vakuutusmate- maattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	-2,5	-	-	-	-1,3	-	-17,0	-20,8	0,1	-20,6
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OMA PÄÄOMA 31.3.2019	66,8	72,9	2,6	143,5	40,0	10,3	-13,1	0,0	-34,2	288,8	15,6	304,3

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2018	66,8	72,9	1,0	143,5	0,0	10,3	-7,9	0,0	48,6	335,1	14,4	349,5
Avaavan taseen muutos	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,0	-1,0	-	-1,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-16,9	-16,9	0,1	-16,7
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-4,1	-	-	-4,1	-	-4,1
Rahavirran suojaus	-	-	1,0	-	-	-	-	-	-	1,0	-	1,0
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	1,0	-	-	-	-4,1	-	-16,9	-19,9	0,1	-19,8
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,6	-0,6
OMA PÄÄOMA 31.3.2018	66,8	72,9	1,9	143,5	0,0	10,3	-12,0	0,0	30,8	314,2	13,9	328,1

SARAKKEET: 1. Osakepääoma, 2. Ylikurssirahasto, 3. Arvonmuutosrahasto, 4. Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP), 5. Hybridilaina, 6. Muut rahastot, 7. Muuntoerot, 8. Omat osakkeet, 9. Voittovarot, 10. Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus yhteensä, 11. Määräysvallattomien omistajien osuus, 12. Yhteensä

Rahavirtalaskelma

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	6,7	-1,7	19,3
Käyttöpääoman muutos	-22,0	-38,2	-22,7
Rahoituserät ja verot	-2,2	-2,7	-10,9
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	-17,5	-42,6	-14,3
Investointien rahavirta	-10,4	-58,8	-89,8
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	-27,9	-101,4	-104,1
Hybridilaina	-	-	39,8
Lainojen muutokset	4,3	58,5	48,3
Maksetut osingot	-	-0,6	-5,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4,3	57,9	82,6
NETTORAHAVIRTA	-23,5	-43,5	-21,5
Rahavarat kauden alussa	29,4	50,9	50,9
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	0,0	-0,2	0,1
Rahavarat kauden lopussa	5,9	7,2	29,4

Tunnusluvut

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur	-0,33	-0,31	-1,00
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur	-0,33	-0,31	-1,00
Oma pääoma/osake, eur	5,34	5,82	5,73
Omavaraisuusaste, %	31,5	34,1	33,3
Osakeantioikaistu ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, milj. kpl	54,0	54,0	54,0
Bruttoinvestoinnit käyttö-omaisuuteen, Meur	11,8	12,3	52,2
Henkilöstö keskimäärin kuukausien lopun keskiarvona	6 756	6 943	7 179

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset

tunnusluvut julkaistaan koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantaa kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE ennen veroja (%))	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste (%)	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste (%) (Net gearing)	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS)*	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta ennen rahoitusta ja rahoituseriä
Rahavirta ennen investointeja	Rahavirta ennen rahoitusta, investointeja, rahoituseriä ja veroja
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteiset maksut, jotka eivät liity normaaliin jatkuvaan toimintaan ja jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön talouteen. Esimerkkejä näistä ovat uudelleenjärjestelykulut, irtisanomiset, näihin liittyvät lakikulut, oikeudellisista tuomioista tai sopimisista johtuvat maksut, yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut (konsultointi, neuvonanto, lakipalvelut, dd-palvelut, rekisteröinti ym.) sekä yritysmyyntien voitot/tappiot.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja	Voitto/tappio ennen veroja - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Nettovelka	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeenlaskukulut verovaiikutuksella oikaistuna.

Konsernin osavuositiedon liitetiedot

Laadintaperiaatteet

HKScan Oyj:n osavuositiedon ajalta 1.1.–31.3.2019 on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedon laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2018, lukuun ottamatta 1.1.2019 käyttöön otettua IFRS 16 -standardia, josta on kerrottu alla. Tiedon luvut on pyöristetty miljooniin euroihin, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Laskentaperiaatteet on kerrottu vuoden 2018 tilinpäätöksessä. Osavuositiedosta ei ole tilintarkastettu.

Konserni soveltaa takautuvasti uutta IFRS 16 -standardia, joka on voimassa 1.1.2019 alkaen. Vertailutiedot on oikaistu. IFRS 16:n mukaan vuokralle ottajan on kirjattava taseeseen varat ja velat sekä tuloslaskelmaan poistot ja rahoituskustannus kaikista yli 12 kuukauden vuokrasopimuksista. Alle 12 kuukauden sopimukset ja arvoltaan vähäiset hyödykkeet konserni jättää tarkastelun ulkopuolelle. Uudella standardilla ei ole merkittävää vaikutusta tulokseen ennen veroja. Varat ja korolliset velat kasvoivat noin 45 miljoonaa euroa. Yksityiskohtaiset tiedot vaikutuksesta on saatavilla oikaisua koskevasta tiedotteesta 3.5.2019.

Segmenttikohtainen vertailu

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
LIIEKVAIHTO			
- Ruotsi			
Liikevaihto, tavarat	154,3	163,9	681,9
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,1	0,1
- Suomi			
Liikevaihto, tavarat	173,1	173,4	718,4
Liikevaihto, palvelut	0,8	0,8	3,5
- Tanska			
Liikevaihto, tavarat	35,4	36,0	149,3
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,0
- Baltia			
Liikevaihto, tavarat	38,3	36,8	161,9
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,3
Konserni yhteensä	401,8	411,0	1 715,4
LIIEKVOITTO			
- Ruotsi	-1,0	-1,5	8,9
- Suomi	-3,0	-10,3	-36,1
- Tanska	-7,1	-0,8	-5,8
- Baltia	-0,7	-1,0	-0,7
Segmentit yhteensä	-11,8	-13,5	-33,6
Konsernihallinnon kulut	-2,9	-4,8	-14,7
Konserni yhteensä	-14,7	-18,3	-48,3
INVESTOINNIT			
- Ruotsi	4,3	1,8	8,1
- Suomi	2,6	7,9	29,7
- Tanska	0,5	0,1	3,0
- Baltia	4,4	2,4	11,3
Yhteensä	11,8	12,3	52,2
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN			
- Ruotsi	1 962	2 024	2 123
- Suomi	2 652	2 789	2 883
- Tanska	594	615	636
- Baltia	1 549	1 515	1 538
Yhteensä	6 756	6 943	7 179

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Vertailukelpoinen liikevoitto	-10,1	-18,1	-46,3
Henkilöstökustannukset, Konsernihallinto ¹⁾	-	-	-1,2
Työsuhteen lopetus, Ruotsi ¹⁾	-	-	-0,1
Myyntikonttorin sulkeminen, Ruotsi ¹⁾	-	-0,2	-0,2
Omaisuuuden alaskirjaus, Suomi ^{2) 3)}	-	-	-0,5
Työsuhteen lopetus, Baltia ¹⁾	-0,1	-	-
Työsuhteen lopetus, Baltia ²⁾	0,0	-	-
Omaisuuuden alaskirjaus, Tanska ^{2) 3)}	-4,5	-	-
Liikevoitto	-14,7	-18,3	-48,3

¹⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hallinnon ja myynnin ja markkinoinnin kulut"

²⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hankinnan ja valmistuksen kulut"

³⁾ Omaisuserien arvonalentaminen kirja-arvoon, joka vastaa arvioitua tulosta tulevaisuudessa

Taseen liitetiedot

2. Aineettomien hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	137,5	137,2	137,2
Muuntoerot	-1,2	-3,7	-3,5
Lisäykset	0,0	0,2	0,1
Lisäykset (yritysostot)	-	-	-
Vähennykset	-	-	-
Poistot ja arvonalentumiset	-0,7	-0,5	-2,4
Siirto toiseen tase-erään	0,1	0,9	6,1
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	135,7	133,9	137,5

3. Aineellisten hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Kirjanpitoarvo kauden alussa	478,5	502,2	502,2
Muuntoerot	-0,9	-3,2	-3,3
Lisäykset	11,9	12,1	52,1
Lisäykset (yritysostot)	-	-	-
Vähennykset	-0,2	-0,4	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset	-20,6	-16,1	-64,8
Siirto toiseen tase-erään	-0,1	-0,9	-6,1
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	468,6	493,9	478,5

4. Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2019	6,4	19,6	20,0	46,1	46,8
Muuntoerot	-	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Lisäykset	-	0,5	0,7	1,2	1,2
Poistot ja arvonalentumiset	-0,3	-1,0	-1,3	-2,7	-
Siirto toiseen tase-erään	-	-	-1,8	-1,8	-
Maksut	-	-	-	-	-3,1
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 31.3.2019	6,1	19,0	17,5	42,6	44,7

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2018	6,5	18,0	21,7	46,2	47,2
Muuntoerot	-	-0,4	-0,2	-0,6	-0,6
Lisäykset	0,3	0,4	1,1	1,7	1,7
Poistot ja arvonalentumiset	-0,3	-0,9	-1,4	-2,7	-
Maksut	-	-	-	-	-2,7
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 31.3.2018	6,5	17,1	21,1	44,7	45,6

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-2,7	-2,7	-10,8
Korkokulu vuokrasopimusvelalle	-0,3	-0,3	-1,4
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	-3,0	-3,0	-12,2

5. Vaihto-omaisuus

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Aineet ja tarvikkeet	87,7	75,7	75,8
Keskeneräiset tuotteet	4,8	3,2	4,8
Valmiit tuotteet	39,7	35,9	33,4
Muu vaihto-omaisuus	0,2	0,3	0,2
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,2	1,4	1,7
Elävät eläimet	6,2	6,7	5,4
Vaihto-omaisuus yhteensä	139,7	123,0	121,4

6. Oman pääoman liitetiedot

Osakepääoma ja ylikurssirahasto	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Ylikurssi rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2019	54 034 174	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
31.3.2019	54 034 174	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut

(miljoonaa euroa)	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttajohdannaiset	51,5	41,3	40,0
Korkojohdannaiset	118,7	119,0	119,1
Sähköjohdannaiset	12,4	8,7	10,0
Johdannaissopimusten käyvät arvot			
Valuuttajohdannaiset	-0,1	0,2	-0,1
Korkojohdannaiset	-7,9	-9,5	-8,2
Sähköjohdannaiset	2,5	1,7	5,3

Konsernin muut vastuusitoumukset

(miljoonaa euroa)	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja tai kiinnityksiä			
- rahalaitoslainat	-	-	-
Omasta velasta			
- Annetut kiinteistökiinnitykset	-	-	-
- Annetut pantit	-	-	-
Muiden puolesta annetut			
- takaukset ja muut sitoumukset	11,6	17,0	11,7
Muut omat vastuut			
Leasing- ja vuokravastuut	1,1	1,1	1,3

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet toistuvasti käypään arvoon arvostettavista rahoitusinstrumenteista

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päätympäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla

menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päätympäivän markkinakorot. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

	31.3.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,1	-	0,1	-
- Hyödykejohdannaiset	2,6	-	2,6	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	2,6	-	2,6	-
Yhteensä	2,7	-	2,7	-
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-7,9	-	-7,9	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,2	-	-0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	-0,1	-	-0,1	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-0,1	-	-0,1	-
Yhteensä	-8,2	-	-8,2	-

	31.3.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,2	-	0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	1,7	-	1,7	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	1,7	-	1,7	-
Yhteensä	1,9	-	1,9	-
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-9,5	-	-9,5	-
- Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
- Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-	-	-	-
Yhteensä	-9,5	-	-9,5	-

Liiketoimet lähipiirin kanssa

(miljoonaa euroa)	1-3/2019	1-3/2018	2018
Myynnit osakkuusyhtiöille	4,8	5,0	20,2
Ostot osakkuusyhtiöiltä	9,3	8,1	32,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,8	2,0	2,7
Ostovelat ja muut velat	5,8	5,8	3,3